

ՄՏԱԾՄՈՒՆՔ ՏԱՐԻՆՂ ԵՐՁԱՆԱԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

Փոշու մի շամանդաղ վայր բնկաւ լեռներին վերայէն — ջուրի մի կաթիլ սվկիանօսը — մի տարի անցաւ յաշիտենականս թիւններին անդունդը կորան արդէն սուր սլտաի գտնեմ:

Մի տարի յիրաւի ժամանակներին անվերջ կարգի մէջ երակի մի գարկ է միայն բայց եւ նշանաւոր կտոր իմ կեանքս անցնելուն համար ես իմ կեանքս տարիներով կհաշուեմ եւ շատ այսպիսի տարիներ սպրեիք չունիմ այսուհետեւ Ո՞վ կարող է ինձ խօսք տալ եւ միամիտ անել որ տասն երկու ամսէն յետոյ ձմեռվան ձիւնի կտորներն իմ գերեզմանիս չորս կողմը չեն պտտի Ինչպէս մեծ ինչպէս բոլորովին ծայրը չերեւոյզ մի ժամանակ կերելի տարին երբ որ գեռ նոր սկսուելու վերայ է ինչպէս երկար կտեւէ անհաճոյ ձմեռն ինչպէս երկար կթուի մեզ ժամանակը մինչեւ որ կհասնենք գարնան իր գեղեցիկ ծաղիկներով եւ յետոյ աշնանը հունձքին եւ այգեկաթքին Օրերի ժամերի պատահմանքների գիպուածների քաղցր կերպով անգուգած բոպէհերի բարեկամութիւնների ծայրը չերելիր Այնպէս կերելի որ տարին շատ ուշ եւ հազիւ կվերջանայ:

Բայց եւ ինչպէս շուտ թուօղ, անցնող է ինչպէս ոչինչ բան է մի տարին երբ որ արդէն վերջին ենք հասել: Ինչ կեանք անցուցինք արդեօք այդ մի տարվան մէջ ինչով աւելի է որ եւ իցէ մի երազէ: Ինչ որ էի այժմ

այն չեմ ինչ որ այս տասն երկու ամսի մէջ փայտեցի եւ ունէի այժմ ոչ կրկնելեմ եւ ոչ ունիմ ամէն բան անցաւ եւ ինչ որ ինձ մնալու է ոչն եւս նոյն կերպով շուտ սլտաի թուօղ անցնի երթայ:

Որչափ երկար ապրիմ այնչափ պիտի կարճանայ կեանքս: Որչափ հասակս աւելի կառնուի այնչափ փոքր պիտի մնայ անցնելու տարիներս: Ինչ որ տարիներով յառաջ պատահած է ինձ այնպէս կերելի իբր թէ երեկուան օրն էր օրվան մէջ կատարած գործս դեռ եւս աչքիս առաջն է բարեկամներիս խօսքերը դեռ եւս ահանջիս մէջն են երբ որ կհաշուեմ թէ ո՞րչափ ժամանակ եղաւ կգարմանամ որ վերան շաբաթներ ու ամիսներ անցած են: Ինչպէս վաղանցիկ է ուրեմն տարին ինչպէս շուտ կանցնի ուրեմն եւ իմ կեանքս եւ երբ որ վերջանայ ինձ այնպէս պիտի թուի իբր թէ ամենեւին ապրած չեմ: Նօթանասուն ու թսուն տարին մի շուքի պէս բան է եղեր:

Ինձ նման մարդիկները շատերը կեանքի շուտ անցնելու վերայնոյն զգացումն ունին ինչպէս որ ես կզգամ: Բայց կան մարդիկ որ ուրախ են ամենայն բան շուտ անցնելուն վերայ ոչ թէ կեանքէն զզուած լինելու պատճառով այլ այն ցանկութեամբ որ աւելի նոր նոր եւ իրանց անձանօթ անյայտ բաներ կրտեսեն: Ինչ որ տեսել են իմացել են այն նոցա այլ եւս այնչափ մեծ բան չերելիր բան թէ այն ինչ որ կցանկային տեսնել: Կան մարդիկ որ ապրելը կսիրեն հետաքրքրութեան համար մի-

այն: Միշտ նոցա անկուշտաց քերր դէպի յանաջ է ազդած: ուր որ երեւակայութեամբ ապրող բազմատեսակ տղայամիտ մարդիկը իրանց ստեղծած կամ խելքին գրած ակնկալութիւններէ եւ յոյսերի դերերը կիսազան Անցած ի վերայ չեա նայելու ցանկութիւն չունին: Հազիւ ժամանակ կգտնեն ներկան վայելելու: միշտ նոր նոր բաներ կստրքեն իրանց մտքին մէջ: Նոցա բոլոր կեանքը մշտական ակնկալութիւն է եւ անգուլ ձգտումն եւ հետամուտութիւն հեռաւոր նպատակների հասնելու: Եւ երբ որ կեանքները վերջանալու վերայ կլինի իրանց անպտուղ աշխատութիւնէն յագնած կրննին վայր եւ կցանկութիւն նոր ապրել սկսել այն ժամանակ երբ որ կեանքները վերջացած է արդէն:

Յիրաւի տղաներն որ առանց անցած ժամանակին վերայ տիրելու առանց ապագայի վերայ հոգալու մտքով ամուսնուելու միշտ ներկայն լիապէս կվայելեն խիստ շատ հասակը առած մարդիկներէն աւելի լաւ գիտեն ապրել, վասն զի նորա իսկական եւ բնական կերպով կապրին: բայց չափահաս մարդը միայն շատ եւ շատ անգամ անգուլ արուեստակութիւններով ու ջանքով կհեռանայ բնութեան պարզութենէն: Տղաները դեռ եւս կվայելեն կեանքը այնպէս ինչպէս որ իրանց տրուած է լիակատար կերպով, բայց չափահաս մարդիկը խիստ շատ անգամ անտանձ կիրքերէ բռնուած նոյն կերպով կթռչին, կանցնին կեանքի բարիքների մօտէն, ինչ կերպով որ կեանքն եւս իրանց մօտէն թռչելով կանցնի կերթայ: Աւշա-

դրութիւն չեն դարձներ երկնքի պարգեւների վերայ, որ իրանց բաժին ընկած է: եւ կվագեն անուշադիր կերպով կանցնեն ծարաւ այն ամենառատ աղբիւրների մօտէն, որ իրանց մօտ կիստիտջան: Այլ որ միշտ նոր նպատակների ետեւէ է: երբէք նպատակի չհասնիր:

Կեանքի իսկական արուեստն ու ճարտարութիւնը ինչպէս որ քրիստոնեայն նւնի ու կրանեցնէ, այն ջանքի մէջ չէ, որ մասնաւորապէս աւելի լաւ վիճակի ետեւէ վազէ: այլ ներկայ հանգամանքը իրան եւ ուրիշներին մեծ բարւոյն համար գործածէ ամենալաւ կերպով: Միայն այն ժամբ որ այժմ գիտես որ քո ձեռքդ է, այն ձեռքդ պիտի չըփախցնես մի լաւ գործ կատարելու այդ իսկ միջոցին: ինչ որ ապագայն պիտի աայ քեզ, այն անյայտ է: Մի արհամարհեք ամեն մի օրվան մաքուր վայելքը, որ քո կեանքիդ համար կը պարգեւէ քեզ Աստուած, եթէ ոչ — անխառն ցանկութիւններով պիտի լընես գու գերեզման: Յոյս աւելցիք այս աւելի լաւ Բարեխնէրի, Բայց ամենին մի մտաւար այն Բարին, որ արդէն անխառն է քեզ: մերք Բեր անցածը, և այս իսկ լաւ պէր որ այս քեզ, ներկայն աւելի լաւ գործածելու, ասն ինչ լաւ, անցած ժամանակը: Այս քիչ բառերի մէջն է իմաստուն կերպով կեանք անցնելու ուղի եւ ծուծը:

Իմաստուն մարդը կապրի նորա համար, ինչ որ կար ինչ որ կայ այժմ եւ ինչ որ պիտի լինի: Անցած օրերի փորձերէն կքաղէ նա իրան համար զգուշութեան խրատ եւ միանգամայն սիրտ

կառնու ամենազնիւ կերպով քանեղնեղ
 անի ինչ որ ներկայ Ժամի մէջ իւր
 ձեռքն է Եւ այսօրվան օրը կրանեցնէ
 այնպէս չափաւոր կերպով Զորն յետոյ
 ոչ մի ամսոսանք չկարողանայ սենեջող
 այսօրվան օրը դաւեն յիշատակը չլինի
 խր չամար յմտքը բերելով որ խելու
 ջիւ կերպով չգործածեց յայն զգոմս
 իսկ յայտն է Եւ ես կցանկամ Սորեմն
 այս ստորոյ վերջին որ ինձ ղողորմածն
 Աստուած տրժանի արաւ չասներ տչքս
 անցած ի ներկայի եւ ապագայի վերայ
 ձգել յօրոյ թէ կամարեայ տղ զոնէ
 մեկաւարելու թեան ամենայն կերպով
 չհետեւող մի մարդի պէս նոր տարիս
 մտնել կարողանամ Սորա չամար կկա-
 մենամ սնցած իր մասին իմ չաշխոս
 վերջացնել չորս լաւ չասկանած այն
 ինչ որ բաւական կորուսաներէս ետքը
 ինձ մնացել է Եւ ինչ որ միտաւելի
 լաւ ապագայի չամար իմաստուն կեր-
 պով պիտի գործածեմ յայ յայտն
 Ինչը լաւ գտնելը կկամենամ իմ աշխ-
 արութեամբ Եւ (Աստուծոյ) օրհնութեամբն
 անեցած երկրս որ ինչու անելի ժամանա-
 կի ան չանգ ինչտ անող փոփոխութիւնը
 ինձ եւս կարող է նեղ տեղ ձգել մին-
 չեւ աչքաւորութեան չասցնել ի թէ ես
 ունեցած իս վերայ ան չոգ լինիմ ի թէ
 չքննեմ ի նչքան է արդեօք իմ սեպ-
 չակամութիւնս Եւ ունեցած էս որչափ
 պարտք եմ ուրիշներին Այսպիտի քրն-
 նու թեկէն Ես կիմանամ որ ես իմ
 երկրաւոր գրութիւնս լաւացուցած եմ
 թէ վատացուցած կիմանամ այժմեան
 իմ ապրելու կերպը իմ ծախքս ինչ-
 պէս որ սքել եմ անցած տարւոյ մէջ

արդեօք անվախ շարունակել կարող
 եմ թէ արդեօք իմ աշատ ծախքերս
 պիտի չափաւորեմ Եւ իմ ու ընտանի-
 չի ըստեցն ճամար պեղի ճշդութիւն
 է Եւ իմ այնքա թիւն Եւ պիտի անեմ
 ի թէ Եւ յայն արդեօք Եւ Եւ չպիտի բաւա-
 կանանամ պիտի յորք ի կերպով աւելի
 չափաւոր պիտի զնեմ Եւ չարցնեմ
 թէ որ բաներն են անաւանց որսնց կա-
 ջաղ է իւրեք եւ թէ եւ սկիզբը առանց
 նոցա ինեղ ինձ ղ ժուար եւս ինչիւ բայց
 պէտք է նոր տարւոյս սկիզբէն առանց
 այն բաների կառավարութեմ Եւ եթէ
 ես սկիզբները միայն չնչին բան եւս
 յետ ձգելու չլինիմ բայց եւ այնպէս
 մի վաւաակ արած կլինիմ որից ան-
 ըաղտ եղբայրներին որ առաւել եւս
 թիչ ունին քան թէ ես կարող եմ մի
 խարիք անելու Եւս անբախտութիւն ինձ
 չամար որ ես Աստուծոյ ինձ տուածէն
 այնպիսի մի չաւատարիմ անտեսու-
 թիւն անեմ որ նորանող օտար մար-
 դի կների բաղդա որս թեանն պատ-
 ճաւ եղած լինիմ Եւ այն զի մաս մէջ
 ինչիս տարւոյ վերջը այքիս առաջն
 է Ես իմ առեւս կկամենամ կարգի
 դնել Եւ եթէ տարւոյ վերջը մի-
 անգամ այնք եւ իմ կեանքիս վերջն
 եւս լինի կկամենամ որ իմ մահէս
 ետքը ամենայն բան այնպիտի կարգի
 մէջ թողնեմ որ ինձմէ ետքը մնացող-
 ները ինձ օրհնելով յիշեն Կկամենամ
 որ այնպէս պատրաստ լինիմ ամենայն
 օր որ կարողանամ առանց ղ ժուճ
 լինելու իմ այս անցաւոր աշխարհիս
 մէջ սենեցած զիրքիս վերայ դէպ ի ան-
 անց աշխարհը փոխալի Երբ որ Քրիս-

նայն հպարտութիւնդ, կամ քո ան-
 տանելի ինքնասիրութիւնդ, առաջին
 պատճառն եղան դժգոհութեան, կամ
 նորա մեծանալուն: Երբէք պէտք չէ
 պահանջենք, որ ուրիշները միշտ մեր
 կամքով շարժին: որ նոքա մեր պակաս-
 սութիւնները տանեն: մեր սխալներին
 աչք փակեն, մեր վատութիւնները համ-
 բերութեամբ ընդունին: Ինչ կցանես,
 այն կհնձես: կկամենաս քաղցր եւ բա-
 րեկամարար քեզ հետ վարուին, գու-
 ինքդ քաղցր եւ հեզահոգի եղիր: կը
 կամենաս պատիւ վաստակել, այդ պա-
 տուին արժանացուր քեզ: ակամայ
 պատիւը պատիւ չէ: եթէ տրուի եւս,
 սրտէ պիտի բղխի արժանի եղողին հա-
 մար միայն: — Այս տարւոյս վերջին լաւ
 մտածէ: ո՛վ քրիստոսնայ, որ այս մա-
 սին եւս հաշիւ ու համար պիտի տաս:
 Անցածը թող մոռացիլ: թող ներուի:
 Վրէժխնդրութեան հոգւով մի լցուիր:
 սիրոյ հոգին թող քո սիրտդ լցնէ: Եթէ
 հնար կայ, կասէ մեզ սուրբ Աւա-
 քեան Պօղոս: եթէ կարելի է, ամենին
 հետ խաղաղ ասպրեցէք: Զարէն մի
 յաղթուիր: հասցա շարին յաղթէ բա-
 րիով: որ զո զմեզ զք զարաման մըս
 Այս ոչ միայն իմ արտաքին հան-
 դամանքներս պարաքս է քննել այս
 տարւոյս վերջին հասնելով, այլ եւ ան
 քննել: կկամենամ Էդոսոսոյ տառքն: Ե՛մ
 սիրտն է: կկամենամ քննել թէ ինչ-
 պէս է իմ բնութիւնս: կկամենամ
 հասկանալ թէ արդեօք իմ մտած մտնքս
 եւ գործս Աստուծոյ առաջեւ ընդունելի
 էին: Զեռքս սրտիս վերայ դնեմ ու հար-
 ցնեմ ինքս ինձ թէ ինչպէս եմ ես:

Իմ կամածեմ արդեօք եւ լաւ կգոր-
 ծեմ: Ամեն տեղ գանուող Աստուածը
 մտաիկ է եւ ինձ, ամեն բան տեսնող
 Աստուածը իմ ներքին կողմն եւս կը-
 տեսնէ: Կարող ես արդեօք Նորա առա-
 ջեւը կեղծ բան ցոյց տալ, կամ կեղծել
 Նորա առաջեւ որ իմ սրտիս մէջը կը-
 նայի եւ աւելի պարզ կատեսնէ ինձ,
 քան թէ ես մի կաթիլ ամենապարզ
 ջուրը:
 Կկամենամ դատաստան անել իմ ան-
 պիտան եւ դէպի իմ կորուստս ինձ
 տանող սուրութիւններիս վերայ, իմ
 սխալանքներիս վերայ, իմ շատ ու շատ
 անարգար հակմունքիս եւ ծածուկ
 մեղքերիս վերայ: Կկամենամ որ դա-
 տաստան անեմ, քանի որ Աստուած
 դատաւորը դատաստան արած չէ նոցա
 վերայ: Կկամենամ պարզ իմանամ ար-
 դեօք պակասութիւն, կամ թուլու-
 թիւն կայ իմ մէջս: կկամենամ, որ իմ
 դատապարտելի կողմերս, առանց ինքս
 ինձ ինայելու, իմ աչքիս առաջեւ հա-
 նեմ, դնեմ, որ լաւ տեսնեմ ինքս ինձ
 եւ ամենայն իմ պակասութիւններս ու
 վատ կողմերս: Ասա բարձր ձայնով, ո՛վ
 ներքին դատաւոր, արդար խղճմանք,
 իմ մեղաւորութիւնս զգացող — ահա
 Աստուած կլսէ: ինչ ցնաց պատճառով
 Վերջնապէս այն եւս պիտի լինի իմ
 կողմանէ, որ ես լաւ իմանամ իմ գինս:
 իմ արժէքս եւ ինքս ինձ աւելի գին
 չդնեմ, աւելի ինձ արժէք չտամ, քան
 թէ ինչքան որ պէտք է եւ ինչքան որ
 իսկապէս կարժեմ ես: պիտի հասկաց-
 նեմ ինձ թէ ինչ ինչ բաների մէջ ար-
 ժանաւոր կերպով շարժած, գործ կա-

տարած եմ, եւ ինչ տեղ անարժան, կամ անյաջող գտնուած եմ: Պէտք է ճանաչեմ եւ հասկանամ, թէ ինչ բաներ էին իմ կեանքս գոհ կերպով անցնելու արգելքները, կամ իմ հանգրստութիւնս խանգարողները որոնք էին: Արդեօք եկող տարուան մէջն ես նոցա գերին պիտի լինիմ, եկող տարուան մէջն եւս հին ճանապարհներովս պիտի յառաջ երթամ, որ ինձ վերջապէս անկասկած գէպի կորուստը պիտի տանեն: Չեմ կարող ինքս ինձմէ ծածկել թագցնել, որ, եթէ իմ անցած կեանքիս աւելի մեծ մասի մէջ գոգոհ եմ եղել, առնք ճշմարիտը, եթէ որ յիրաւի անբաղդ եմ եղել, պատճառն իմ իսկ թուութիւններս են եղել: Անմտութեամբ աւելի մեծ գին ու արժէք տրուած եմ այն բանին, որ մնալու չէ, անցաւոր է. աւելի քիչ անգամ մտածած եմ Աստուծոյ եւ իմ յաւիտենական կոչման եւ նշանակութեանս վերայ: Աիրտ ու ոյժ չունէի, որ վատ սովորութիւններս առեմ եւ նոցանէ հեռանամ, գիտեմալով, որ ինձ համար մի մի մոլութիւն պիտի դառնան, կամ արդէն իսկ մոլութիւն եղած են:

Պէտք է ես իմ մտածելու եւ գործ կատարելու կերպը եկող տարուան մէջ փոխեմ եւ ինքս ինձ փորձեմ, տեսնեմ թէ արդեօք հոգւոյ ոյժ ունիմ եւ կարող եմ չյաղթուիլ եւ չստորանալ, այլ մեծ լինել ինձ պատահած անյաջողութիւնների մէջ, եւ ինձ բազաւոր համարել այն ամենայն անբաղդութիւնների մէջ, որ ինձ կարող են պատահել: Կկամենամ կատարել մի-

այն այն, ինչ որ բարին է, արդար է, եւ Աստուծոյ հաճոյ է. կկամենամ կանուխ եւ ուշ բարւոյ ցանածները հրնձել, վասն զի չգիտեմ, ո՞րն է աւելի լաւը (Թողովողի գիրք Սողոմոնի 11, 6):

Այսպէս ուրեմն իմ տարիս քրիստոնեայ մարդին արժանի կերպով թող վերջանայ. եւ վերջին բանը, ինչ որ ես այժմ պիտի անեմ, լինի շնորհակալութեան իմ ազօթքս ամենաբարձրեալ Աստուծոյն այն ամենայն օրհնութիւնների, սիրոյ համար, որ պարգեւած եւ ցուցած է անուրանալի կերպով ինձ եւ իմ սրտի համար թանկագին ընտանիքիս անցած տարւոյ մէջ:

Կարող եմ ես արդեօք մոռանալ, ո՞վ իմ Հայր, որ երկիրքն ես, որ Գուանցած ժամանակի մէջ իմ Հայրս, իմ Աստուածս ես եղել: Կարող եմ արդեօք մոռանալ թէ ո՞րչափ շնորհք իբրեւ բարիք ու պարգեւներ պարգեւած ես ինձ եւ իմ ընտանիքիս, եւ ո՞րչափ քո ողորմութիւնը տեսած ենք մեր վերայ: Արդեօք արժանի էի քո այդ սիրոյն, հաւատարմութեանն ու խնամքին. հաւատարիմ եղե՞լ էի քեզ արդեօք եւ քո սիրոյդ արժանացե՞լ էի: Արժանի էի արդեօք քո այդչափ բարերարութիւններիդ: Եթէ որ հրեշտակի առաքինութիւններն եւս ունենայի, դարձեալ չէի կարող ինձ իրաւունք համարել քո ողորմութիւնդ խնդրելու. ոչ թէ իմ գործերս են, այլ քո անքննելի ողորմութեան գործերն են, որ ինձ փրկութիւն, օրհնութիւն եւ երջանակութիւն բերին ու պարգեւեցին:

Շնորհակալ եմ Քեզ, Աստուած բա-

րերար, տաք ու անկեղծ սրտով այս տարւոյս վերջին ժամերիս մէջ: Շնորհակալ եմ քո երկայնամուտ թեանէն իմ մեղանշական բնութեանս համար: Շնորհակալ եմ հաղորւոր տեսակ տեսակ ուրախութիւնների համար, որով ինձ մխիթարեցիր եւ ուրախացուցիր: Շնորհակալ եմ քո հայրական օգնութեանդ համար, որ ինձ այն ժամանակ հասաւ, երբ որ աւելի մեծ նեղութեան մէջ ինձ կտեսնէի, եւ երբ որ աւելի պէտք ունէի քո օգնութեանդ, երբ որ բոլորովին յոյսս կարած, մնորումս տարակուսած, աղատուելու հնարն չէի գտներ եւ ամեն ճանապարհ առաջ եւս փակուած կտեսնէի: Շնորհակալ եմ քեզ այն կարօղութեան համար, որ ինձ պարգեւած ես բարին գործելու թէեւ այն ոյժս եւ զօրութիւնս միշտ բարին գործելու համար բանեցուցած չեմ: Շնորհակալ եմ քեզ, Տէր, այն հոգացողութիւններիդ համար, որով ինձ եւ իմ բնատանիքս շատ վրտանգներէ ազատեցիր: Շնորհակալ եմ նաեւ այն ցաւերին համար, որ ես անցած տարուան մէջ կրեցի, որոնք քո պատգամաւորներն էին, որ ինձ կյորգորէին միտքս բերելու քեզ եւ իմ կաշունս յաւիտենականութեան համար: Այո, շատ կերպով եւ շատ անգամ ըզգացած եմ այս, որ զո՞ւրեք ես, և ո՞ւր եմ: Եւ ինչպէս որ ինչպէս ինչպէս, որ ինչպէս ինչպէս:

(Թարգմ.)

Գ. Ե. Ա.

ՊԵՇՏՕՆԵԿԸ:

ՔԱՂՈՒԹԵՆՔ ՅՕՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՆԵՕԳԻ ՍՐՐՈՅ ԷԶՈՒՍՆԻ:

Նախկին վանահայր Սուրբ Խոսեփ Կոնստանտինոպոլիսի Սուրբ Նախիջեւանայ Առհայկ վարդապետն Բաղդասարեան վասն անբարոյականութեան եւ անվայել իւրումն կոչման չարաչար գնացիցն վասնելով զինչ ինչ եկեղեցական զարգս եւ անօթբոս, անօրէնութեամբ Արևոյ Սրբոյ Եջմիածնի եւ բարձմամբ վեղարի եւ փլինի առաքեցաւ հնգամեայ ժամանակու յապաշխարութիւն ի Վանս Սեւանայ Անապատի, որպէս զի կացեալ անկերբեւ լոկ ունինդիր ընդ աշխարհական սղօթողս, քաւեսցէ զյանցանս իւր զըջմամբ, աղօթիւք եւ պահօք:

Չայսմանէ ընդ ձեռն Արարատ ամսագրոյ հրատարակի ի զգուշութիւն եւ ի խրատ Վանահարց Վանօրէից ամենայն վիճակաց:

Շմասն քահանայն տէր Բաղդասարեան Բլէրանց գեղջ Արարազու վիճակի վասն տալոյ զհրաման թոյլատրութեան պսակի Աղօխեցի Ազամայ Բաբայեան ընդ Նախուսի Բաղասեան ի չհասականաստիճանի ազգակցութեան, անօրէնութեամբ Արևոյ Սրբոյ Եջմիածնի ի 28 ն յուլիսի 1878 ամի արգելաւ ի քահանայազօրութեանէ զամս երկուս:

Հայրապետ քահանայն Գօլուխանեան Աւետարանոց գեղջ Արարազու